

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Інеса ШЕПЕЛЬ

"27" "08" 2020 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Наталія АВЕРЧЕВА

Протокол засідання кафедри

загальноекономічної підготовки ХДАЕУ

від "27" "08" 2020 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія економіки і економічної думки

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

Освітня програма – Облік і оподаткування

Спеціальність – 071 Облік і оподаткування

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Херсон – 2020

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Історія економіки і економічної думки
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Загальноекономічної підготовки
Викладач	Ковальов Дмитро Вікторович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри загальноекономічної підготовки, наукові інтереси – аналіз соціально-економічних проблем в економіці України.
Контактна інформація	066 587 04 55 kovalovdmytrov@gmail.com , kafeconteor@ukr.net
Графік консультацій	Очні консультації: за попередньою домовленістю. Онлайн-консультації: вівторок з 14.00 до 16.00.
Програма дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Вивчення історії економіки та економічної думки є основою для поглибленого вивчення і творчого опанування еволюції світової економіки та змісту провідних економічних вчень у конкретно-історичних умовах їх виникнення та розвитку для формування у студентів навичок самостійних і нетенденційних оцінок та вироблення альтернативних варіантів господарчої політики. Відповідно набуття знань щодо особливостей розвитку економічних відносин в різні епохи та в різних країнах, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань
Інформаційний пакет дисципліни	http://www.ksau.kherson.ua/econom/kafedraets.html

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у майбутніх бакалаврів здатності використовувати знання про історичний розвиток господарств та економічної думки країн Європейської цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування і розвитку економічних систем. Дана навчальна дисципліна допомагає студентові зрозуміти загальну спрямованість еволюції економічної науки, її взаємозв'язок з економічною політикою, прийняттям стратегічних і оперативних рішень, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - оволодіння знаннями і методами історичного аналізу економічних процесів; - формування уявлень про закономірності та тенденції розвитку світової та вітчизняної економічної думки; - формування системних знань про економічний розвиток світу та України на найважливіших етапах соціально-економічної еволюції;

	<ul style="list-style-type: none"> - визначення наукового внеску окремих шкіл і напрямів в економічну теорію та їхнього впливу на економічну політику держав світу; - характеристика сучасних економічних процесів та сучасних економічних концепцій; - формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів.
--	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК 01. Здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури, суспільних явищ в розвитку і конкретних історичних умовах. ЗК 02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові)	СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК 10. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно- наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР 17. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2021
Семестр	2
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: “Економічна теорія”, “Історія України”, “Світова історія”, “Економічна географія”, а також володіти використанням бібліографії та джерел з економічної літератури.
Постреквізити	Поглиблення знань з економічної теорії та інших економічних дисциплін з метою виявлення взаємозалежності, розбіжності економічних учень та спадкоємності економічної політики держав з теоретичними концепціями минулого та сучасності.

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	26
Практичні / Семінарські	20
Лабораторні	-
Самостійна робота	44
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	
Обладнання	

8. Політика курсу

Загальні вимоги	<p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний теоретичний і практичний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання.</p> <p>Участь у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт оцінюється додатково до 10 балів. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.</p>
Політика щодо дедлайнів і перескладання	<p>Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (10 % від загальної суми балів за певне заняття).</p> <p>Умовами перескладання за темами і відпрацювання пропущених занять є самостійна підготовка з наданням конспекту, вивчення здобувачами теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань (тестові завдання, розрахунки показників за річними звітами підприємства, аналіз впливу факторів на результативний показник).</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.</p>
Політика щодо виконання завдань	<p>Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни</p>

Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.
---------------------------------	--

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Історія ринкового господарства та становлення класичної економічної теорії							
1	Тема 1	Предмет і метод історії економіки і економічної думки.	2	-	1	3	7
	Тема 2	Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.	2	-	1	3	7
2	Тема 3	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.).	2	-	1	3	7
3	Тема 4	Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V – XV).	2	-	1	3	7
4	Тема 5	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).	2	-	1	4	8
5	Тема 6	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).	2	-	2	4	8
6	Тема 7	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).	2	-	2	4	8
7	Тема 8	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.).	2	-	2	4	8
	ПК ЗЧ 1		16	-	11	28	60
Змістова частина 2. Новітня історія господарства та сучасні економічні концепції							
8-9	Тема 9	Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.).	2	-	2	4	8

10-11	Тема 10	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина ХХ ст.).	2	-	2	3	8
12-13	Тема 11	Світове господарство та основні напрямки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець ХХ – початок ХХІ ст.).	2	-	2	3	8
14	Тема 12	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.	2	-	2	3	8
15	Тема 13	Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки ХХ ст.).	2	-	1	3	8
	ПК ЗЧ 2		10	-	9	16	40

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наукового матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій, наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна робота передбачає: - вивчення та конспектування 2-3 проблемних питань, які обговорюються на практичних заняттях; - підготовку реферату за вибраною темою з переліку, який надає викладач; - виступ на студентських наукових конференціях з доповідями за темою реферату.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- усний контроль - опитування, бесіда, доповідь, повідомлення під час кожного практичного заняття;
- письмовий контроль - контрольна робота за кожною змістовою частиною, підготовка реферату, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі;
- комбінований контроль;
- презентація самостійної роботи студента – презентація реферату;
- тестовий контроль за окремими темами і змістовими частинами;
- проблемні ситуації.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Підсумковий контроль за змістовою частиною передбачає відповіді на тестові завдання по кожній змістовній частині.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)															Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1								Змістова частина 2						Підсумкова оцінка (залік)	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ПК ЗЧ 1	T9	T10	T11	T12	T13		
Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 8	Max 8	Max 8	Max 8	Max 60	Max 8	Max 8	Max 8	Max 8	Max 8	Max 40	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боднарчук Т.Л. Протекціонізм в економічній історії України (XIX- початок XX ст.) : монографія / Т.Л. Боднарчук ; НАН України, ДУ"Ін-текон. тапрогнозув. НАН України". - К., 2017. - 282 с. 2. Горбачевська О.В., Хмелярчук М.І., Стасишин А.В. Історія економіки та економічної думки у логічних схемах: навч.посібник / О.В.Горбачевська, М.І.Хмелярчук,

	<p>А.В.Стасишин; за ред. к.ек.н, доц. О.В.Горбачевської. -К.: УБС НБУ 2016.-526 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Данилова К.І. Спадщина Д. Рікардо у ХХІ столітті: теорія порівняльних переваг крізь призму історико-інституціонального аналізу / Istor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017; 50:172-208 https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.172 4. Історія економіки та економічної думки: Підручник /П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. – К.: Знання, 2011. – 646 с. 5. Історія економіки та економічної думки: Підручник / В.В. Козюк, Л.А. Радіонова, О.В. Длугопольський [та інш.]; за ред. В.В. Козюка, Л.А. Радіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015 – 792 с. 6. Історія економічних учень: Підручник: у 2 ч. – Ч. 1 / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2006. – 582 с. 7. Краус Н.М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: навч. посіб./ Н.М. Краус —К. : «Центр учбової літератури», 2014.— 504 с. 8. Лагутін В.В., Лебедева Л.В. «Природа фірми» - 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р Коуза / Istor. nar. gospod. ekon. dumki Ukr. 2017; 50:307-315. https://doi.org/10.15407/ingedu2017.50.307 9. Скороход І. П. Історія економіки та історія економічної думки : курс лекцій з навч. дисципліни для студ. економ. спец-ей / І. П. Скороход ; ОНУ ім. І.І. Мечникова, ЕПФ. - Одеса : Одеський нац. ун-т, 2017. - 161 с. 10. Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко - К.: «Центр учбової літератури», 2016. - 476 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Борейко В. Можливість поєднання в сучасних економіках ідей кейнсіанства та монетаризму. <i>Вісник економічної науки України</i>. 2013.№ 2. С. 17-20 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Venu_2013_2_6. 2. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст.: у 3 т. Київ: Основи, 1995. 3. Горкіна Л. П. Чумаченко М. Г., Шубін О. О. ХХ століття в історії української економічної думки: коротка ретроспектива: моногр. Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. 141 с. 4. Історія економіки та економічної думки / Л. О. Чорна та ін. Вінниця: ВТЕІ КНТУУ,

2015. 323 с.
5. Історія економічних учень: хрестоматія: навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича. Київ: Знання, 2015. 512 с.
  6. Квач Я. Тенденції розвитку сучасного кейнсіанства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2015. № 9. С. 80-91.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2015_9_10.
  7. Ковальчук В. Меркантилісти, або перші паростки економічної науки. *Вісник ТНЕУ. Економічні науки*. 2011. № 1. С. 61-63.
  8. Кутрань К. В. Еволюційна логіка і політекономія: від класичної школи до сталого розвитку. *Європейські перспективи*. 2014. № 5. С. 138-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_5_26.
  9. Куц Г. М. Неолібералізм в європейській та англо-американській традиціях. *Проблеми законності*. 2016. Вип. 133. С. 249-258. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_133_26.
  10. Мага А. М. Німецька історична школа як джерело становлення інституціональної економічної теорії. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 2 (2). С. 189-192. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2\(2\)_43](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2015_2(2)_43).
  11. Набатова О. О. Від гіпотези ефективних ринків до теорії поведінкових фінансів. *Економічна теорія та право*. 2018. № 3. С. 36-48. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Econom-Theory-and-Law-3-34-18.pdf>.
  12. Набатова О. О. Поведінковий підхід до економічного аналізу права. *Економічна теорія та право*. 2015. № 4. С. 109-121. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/4-109-121.pdf>.
  13. Набатова О. О. Теоретичні підходи до аналізу економічної поведінки в умовах макроекономічних та інституціональних змін. *Економічна теорія та право*. 2015. № 2. С. 74-85. URL: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/02/ekonom_21.pdf.
  14. Теліщук М. М. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Ірпінь: Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2015. 555 с.
  15. John Maynard Keynes. *Essays in Persuasion* (2009). USA. Published by Classic House. 188 р.
  16. Timothy F. Geithner. *Stress Test: Reflections on Financial Crises* (2009). New York Times.

	<p>167 p.</p> <p>17. Globalization, Growth and Poverty: Building an Inclusive World Economy (2006). World Bank and Oxford University Press.</p> <p>18. Woodford M.H. Fiscal requirements for fiscal [i.e. price] stability. Cambridge, (2010) M A: National Bureau of Economic Research.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : https://parlament.org.ua 2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: http://www.kmu.gov.ua 3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ 4. Офіційний сайт Національного банку України URL: https://bank.gov.ua 5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: https://mof.gov.ua/uk 6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: http://www.economukraine.com.ua/index.php 7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: http://etet.org.ua 8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: http://www.idss.org.ua 9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: http://ief.org.ua 10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: http://www.imf.org/external/ 11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: http://www.me.gov.ua 12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: http://www.niss.gov.ua 13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua 14. Офіційний сайт Світового банку. URL: http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine 15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: https://www.wto.org Програма озвитку ООН в Україні URL: https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html 16. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/modresource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf

